

**Zasady przygotowania publikacji zgodnej z celami i metodami badawczymi
Stowarzyszenia Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa Fontes**

ZALECANE DLA PRAC LICENCJACKICH

I.

Celem pracy jest ustalenie genezy danej regulacji (ustawy, rozporządzenia, aktu prawa miejscowego) oraz podstawowa ocena jego realnych lub potencjalnych skutków.

II.

Student powinien skorzystać z następujących źródeł informacji:

- 1) uzasadnienie projektu/projektów aktu prawnego,
- 2) protokoły z posiedzeń komisji parlamentarnych oraz z obrad plenarnych (Sejmu RP, Senatu, organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego), a także dokumenty dołączone do protokołów (np. ekspertyzy, stanowiska osób lub organizacji, z którymi konsultowano projekt itp.). Dokumenty tego rodzaju są dostępne np. na stronie www.sejm.gov.pl, należy odnaleźć właściwą ustawę i prześledzić jej losy od momentu złożenia pierwszego projektu. W przypadku rozporządzeń i aktów prawa miejscowego można korzystać ze stron www poszczególnych podmiotów administracji,
- 3) materiały prasowe (publicystyczne) dotyczące genezy danego aktu i jego skutków (mogą wchodzić w grę skutki już zaistniałe lub prognozy/przewidywania co do potencjalnych skutków). Np.: „Rzeczpospolita”, „Gazeta Prawna”, „Gazeta Wyborcza”, „Polityka”, prasa lokalna, itd.,
- 4) publikacje naukowe (książki, artykuły w czasopismach naukowych) oraz orzeczenia sądowe i administracyjne dotyczące genezy danego aktu, w tym aktów poprzedzających ją (jeżeli da się takie wskazać) oraz jego skutków (jw.).

Można korzystać również z dodatkowych informacji zebranych samodzielnie, np. na zasadzie wywiadu lub badania ankietowego, takie informacje są szczególnie przydatne przy ocenie skutków. W tym samym celu można też sięgnąć po dane zagregowane przez różne podmioty publiczne i prywatne (np. roczniki GUS, raporty organizacji pracodawców, związków zawodowych, fundacji, itp.).

III.

Należy dokonać ustaleń:

- 1) jaki był stan prawny i stan stosunków społeczno–gospodarczych poprzedzających uchwalenie/wydanie aktu (czy były już regulacje wydawane w tej samej lub podobnej sprawie, na czym polegało ich znaczenie dla życia społecznego i/lub gospodarki, a jeżeli takich regulacji nie było, to na czym polegał problem społeczny i/lub gospodarczy, który spowodował powstanie aktu),
- 2) jaka była geneza aktu, w tym:
 - a) jakie osoby lub organizacje (tzw. źródła) dążyły do powstania aktu i dlaczego do tego dążyły (jaki miały w tym interes), tj.: jakich (i dla kogo) spodziewały się korzyści (wymiernych lub niewymiernych, np. dodatkowe prawa obywatelskie, dodatkowe miejsca pracy, wzrost dochodów budżetowych), jakich kosztów oczekiwały (wymiernych lub niewymiernych, kogo miałyby te koszty obciążać, czy np. Skarb Państwa, czy jakichś przedsiębiorców, itp.),
 - b) jak postępowały z projektem organy państwowe, czyli tzw. dysponenti (organy parlamentarne –jak komisja sejmowa, administracyjne –jak minister, czy też organ jednostki samorządu terytorialnego), w szczególności czy coś zmieniały w projekcie i dlaczego, czy np. chciały aby ustawa wygenerowała jakieś inne korzyści lub koszty, niż w projekcie pierwotnym (jeśli tak, to kogo miałyby one dotyczyć?)
- 3) jakie są skutki aktu, w tym:
 - a) kto jest obecnie wskazywany jako beneficjent/beneficjenci uchwalonych rozwiązań, jakie korzyści odnosi/będzie odnosił? Czy występują w tym zakresie różnice między oczekiwaniami źródeł i dysponentów, a prawdziwymi skutkami aktu?
 - b) kto jest wskazywany jako użytkownik/użytkownicy uchwalonych rozwiązań: kto je stosuje, jakie koszty wymierne (np. pieniądze) lub niewymierne (np. spadek

prestżu) ponosi. Czy występują w tym zakresie różnice między oczekiwaniami źródeł i dysponentów, a prawdziwymi skutkami aktu?

IV.

Sugerowana systematyka wewnętrzna pracy

- **Wstęp** prezentujący cele pracy i zastosowane metody, w tym wykorzystane źródła informacji.
- **Rozdział prezentujący stan prawny** istniejący przed uchwaleniem aktu i stan stosunków społeczno–gospodarczych poprzedzających uchwalenie aktu.
- **Rozdział prezentujący oczekiwania** źródeł i ich działania poprzedzające złożenie projektu.
- **Rozdział prezentujący przebieg prac legislacyjnych**, w tym zmiany projektu pierwotnego oraz reakcje dysponentów, a także różnych osób/organizacji na propozycje i działania źródeł.
- **Rozdział prezentujący najważniejsze postawienia aktu** (obejmujący klasyczną wykładnię prawa).
- **Rozdział prezentujący realne lub potencjalne skutki aktu** (jeżeli nie upłynął jeszcze dostatecznie długi okres, aby można było zebrać informacje o skutkach realnych).
- **Wnioski** syntetycznie prezentujące genezę regulacji i jej najważniejsze skutki.
- **Wykazy źródeł** informacji.

V.

Bibliografia

Metodologia

- 1) Paweł Chmielnicki (red.), Tomasz Bąkowski, Paweł Chmielnicki, Dorota Dąbek, Elżbieta Inglot–Brzęk, Jerzy Jaskiernia, Hubert Kaczmarczyk, Anna Kociołek–Pęksa, Andrzej Korybski, Marek Mączyński, Jerzy Menkes, Marcin Menkes, Jerzy Paśnik, Stefan Płazek, Elżbieta Sękowska–Grodzicka, Piotr Stec, Igor Styn, Piotr Uziębło „*Pochodzenie, tworzenie i efektywność prawa*”, Wyd. 1, Wyd. LexisNexis Warszawa 2014, ss. 485

- 2) Paweł Chmielnicki „*Metodyka badań nad materialnymi źródłami prawa. Część 2. Uzasadnienie i objaśnienie poszczególnych faz badań*”, *Przeгляд Prawa Publicznego* nr 4/2012, s. 72-101
- 3) Paweł Chmielnicki „*Metodyka badań nad materialnymi źródłami prawa. Część 1. Podstawy*”, *Przeгляд Prawa Publicznego* nr 3/2012, s. 90-101
- 4) Paweł Chmielnicki „*Identyfikacja celów i funkcji jako efekt rekonstrukcji schematu działania obejmującego rozwiązanie sformalizowane prawnie*” (s. 193-206) [w:] „*Filozoficzne i teoretyczne zagadnienia demokratycznego państwa prawa*”, (praca zbiorowa pod red. M. Andruszkiewicz, A. Breczko, S. Oliwniaka) Wyd. Temida 2 Białystok 2015, ss. 425

Przykładowe opracowania

- 1) Dominika Łazarz „*Złowrogi cień GMO. Geneza ustawy z dnia 13 lipca 2012 roku o zmianie ustawy o paszach*” *Przeгляд Prawa Publicznego* nr 3/2016, s. 96-120
- 2) Michał Kania „*Geneza ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych*” *Przeгляд Prawa Publicznego* nr 2/2016, s. 77-97
- 3) Ewelina Żelasko-Makowska, Patrycja Sołtysiak „*Presja grup interesu na prawodawcę na przykładzie reformy oświaty –czyli kto posłał sześciolatki do szkół?*” *Przeгляд Prawa Publicznego* nr 7-8/2016, s. 113-121